

De mooiste dag van je leven
en andere verhalen

Schrijver: Peter von Vaupel Klein
Coverontwerp: Peter von Vaupel Klein
Coverfoto: Peter von Vaupel Klein
ISBN: 9 789462 545694
© 2014 Peter von Vaupel Klein
www.bestselleraanzee.nl/pbgvkk

De mooiste dag van je leven

en andere verhalen

Peter von Vaupel Klein

Voor mijn dochters Sascha en Katya

De verhalen zijn fictie. Enige gelijkenis met werkelijke gebeurtenissen of bestaande personen berust geheel op toeval. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd of openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

DE MOOIESTE DAG VAN JE LEVEN	7
BLOWIN' IN THE WIND	29
BLIND DATE	37
BROODWINNING	52
HOOFDDOEKJE	57
FIJNE COLLEGA'S	72
BUKKENDE MEISJES	86
GRENZEN	94
WAT IS HET DONKER BUITEN	111
GEEN PERSOONLIJK LETSEL	120
EEN HOGER PLAN	160
TANDPASTA	186
OMA LONNY	195
NOODSPRONG	203
EEN LEUK SPELLETJE	219
EEN TEKEN VAN DOOD	232
ROOS	240
ONBEWOONBAAR VERKLAARD	256

DE MOOISTE DAG VAN JE LEVEN

Een bevende hand. Spanning? Ouderdom? Vermoeidheid? Te krampachtig vastgehouden? Misschien neemt zijn lichaam alleen het trillen van de ladder over. Beweging op die ladder eist zijn aandacht. Een blik naar boven; moeizaam klimt het silhouet een sport hoger. Hoe heeft hij hem zover gekregen die gammele ladder op te gaan?

Nadat de monteur was vertrokken en hen op een paar gebreken van het dak had geattendeerd viel de ietwat verzakte dakgoot op. Even op hem inpraten en opmerken dat het met z'n tweeën een makkelijk klusje zou zijn volstond.

Een paar sporten nog, dan staat de man bovenaan. Zeven meter tachtig volgens het half weggesleten etiket boven de bevende hand. Loodrecht zo'n krappe zeven meter boven de pas gelegde grindtegels. Hoog genoeg, zonder meer hoog genoeg. Een snelle check; de hooivork onder handbereik tegen de muur. Een wankle stap op de ladder, nog een, nu!

De eerste jaren kwam de droom vrijwel iedere nacht. Lange tijd durfde hij nauwelijks meer te slapen. Veel later, toen de therapie wat vruchten begon af te werpen was die droom langzaam maar zeker verdrongen door dromen waarin hij wraak nam. Meestal net zo bloedig als ze hem behandeld hadden; soms met een enkel droog salvo uit het achtergehouden machinepistool.

In de perioden waarin de droom meer dan twee keer per week kwam had hij zich er doorheen gesleept met de zekerheid dat hij eens wraak zou kunnen nemen.

De nachten dat hij echt niet meer in slaap kon komen trok hij zijn ochtendjas aan en ging hij in zijn werkkamer zitten. Soms diepte hij dan de onderdelen van het machinepistool op van achter de laden van zijn bureau. Bijna automatisch zette hij het in elkaar en controleerde de werking. Je kon van hen zeggen wat je wilde, één ding moest je zonder meer toegeven: wapens maken konden ze. Munitie trouwens ook. De gelakt stalen hulzen glommen nog net zo als in '43. Met een beetje moeite lukte het hem nog steeds tweeëndertig patronen in een magazijn te krijgen, al deed hij er de laatste jaren wat langer over.

'Hé, het schiet me opeens te binnen. Ik weet weer precies waar ik je van ken. Amersfoort? 26 januari '45? De zandgroeve?'

Natuurlijk had hij hem direct herkend zodra hij de trouwzaal van het stadhuis binnenkwam. Tussen het handjevol familie van de bruidegom sprong hij er meteen uit; daar was geen zwart uniform met een hoge pet voor nodig. Ruim voor hij op één van de voor getuigen gereserveerde stoelen plaatsnam had het ogenblik van verbaasde twijfel plaats gemaakt voor absolute zekerheid.

Dat die schoft nog leefde! Was dat Sanders opa?

Het gezicht dat nog steeds regelmatig zijn dromen tot nachtmerries kwam verwringen: nauwelijks veranderd in al die jaren. De kop die hij van zijn leven niet zou vergeten, onmogelijk kon vergeten. Het eerste wat hij gezien had toen hij weer iets meer dan alleen licht door zijn dichtgeslagen ogen kon waarnemen. De herinnering die al meer dan zestig jaar onverbrekkelijk aan zijn eeuwige rugpijn was verbonden; onmogelijk dat hij zich daarin zou vergissen.

Ter afsluiting van het ritueel mikte hij altijd even op een van de bloemen in het met extra zorg gesloten gordijn, waarna hij met een diepe zucht weer aan het demonteren begon. Een hele geruststelling, dat gevoel het middel om wraak te kunnen nemen feilloos werkend bij de hand te hebben.

Wanneer ten slotte alle onderdelen weer opgeborgen waren kon hij de slaap meestal wel vatten. Later, na zijn pensionering, sliep hij dan dikwijls een gat in de dag.

Zodra hij hem in het oog kreeg waren Cindy en de trouwpartij op slag vergeten. Meteen klikte hij terug naar het verleden. Bijna was hij opgesprongen bij het herkennen van het arrogante loopje; niet stram in de houding staan had niet voor niets maandenlang het risico van een bloedige aframmeling ingehouden. Zijn lichaam zocht een uitweg. Onwillekeurig gleed zijn hand naar de binnenzak waar hij in '43, '44 een later met spijt ingeleverde revolver aangetroffen zou hebben. Nu bracht de trillende hand niets meer dan een dikke sigaar te voorschijn.

'Opa Kas mag niet roken.'

Als hij ze al hoorde drong het in ieder geval niet tot hem door dat de woorden voor hem bedoeld waren.

'Ruiken, opa, lekker ruiken,' het schelle stemmetje van zijn achterkleinzoon sneed als een bajonet door het geroezemoes. Een klein handje trok de gerimpelde hand met de sigaar weg van zijn mond.

Net op tijd herkende hij het kleine ventje dat op de stoel naast hem stond te springen; de als geconditioneerde reflex begonnen stoot naar de adamsappel kon nog omgebogen worden tot een snelle aai langs een bol wangetje. De onbezorgde vrolijkheid van het kind deed hem weer terugkeren in de werkelijkheid. Snel trok hij hem op schoot.

'Kom maar bij opa, grote knul.'

Voorzichtig haalde hij de sigaar onder het gretige neusje door.

'Lekker, opa.'

'Begin er maar nooit aan, vent.'

'Waarom niet, opa?'

Hij mompelde iets, had zeker op dat moment geen zin tekst en uitleg te gaan geven.

'Ga maar gauw naar mamma, of oma Aleid. Opa moet straks opstaan om zijn handtekening

te zetten. Bij mamma kun je het allemaal veel beter zien.'

Een klamme hand klemde zijn keel dicht: een ogenblik kreeg de angst voor een wederzijdse herkenning vat op hem. Vrijwel onmiddellijk beseftte hij dat hij zich daar geen zorgen over hoefde te maken. In niets leek hij meer op het wandelend geraamte van toen. De eerste keer dat hij destijds weer in een spiegel keek had het lang geduurd voor hij zichzelf herkende. Hij kon er zonder meer van uitgaan dat het stuk vuil nooit de uitgeteerde gevangene van vroeger in hem zou vermoeden.

Straks, tijdens de receptie zou hij zorgen dicht in zijn buurt te komen. Een paar losse opmerkingen over de oorlog; zijn reacties erop zorgvuldig peilen. Daarna zou hij wel verder zien, na meer dan vijftig jaar stak het niet meer op een dag.

De propvolle trouwzaal van het kleine stadhuis viel stil. Vaag drong van buiten het versje van touwtje-springende meisjes en geblaf van een hond door. Een golf van uitgelaten spanning overspoelde de aanwezigen: in volle glorie zweefde ze de zaal binnen.

Dat je tachtig jaar moest worden om je kleindochter met een afstammeling van zo'n godvergeten nazibeul te zien trouwen: zijn mooie lieve kleine meid met een telg uit dat schorpioenennest.

Het leven is keihard en kent geen medelijden, absoluut geen nieuwtje, maar deze steek van het noodlot trof hem toch wel erg diep in zijn hart. Tranen sprongen in zijn ogen. Ze zag er zo mooi en super gelukkig uit. Vreselijk dat dat ventje naast haar zo'n ontzettend foute voorouder had. Hoewel je hem dat natuurlijk met geen mogelijkheid kon aanrekenen. Cindy was duidelijk gek op hem. Voor een opa hoorde dat feit voldoende grond te zijn om hem volledig te accepteren.

Toen ze even later lachend naar hem zwaaide moest zijn zakdoek er toch nog aan te pas komen. Gelukkig zou niemand van de aanwezigen er iets anders in zien dan een sentimentele kerel met vochtige ogen; als de jongste dochter van je jongste dochter trouwt mag je best een paar tranen laten lopen.

Tijdens de toespraak dwaalden zijn ogen steeds naar de overkant van de zaal. Nog altijd hetzelfde dunne, ofschoon nu grijze,

snorretje, de handen ineengestrengeld op de knop van de wandelstok. Je zou verwachten dat zo iemand zijn uiterlijk en gedrag had veranderd.

Langzaam welde een kil besef in hem op. Die ellendeling voelde zich natuurlijk volkomen veilig omdat hij nauwelijks levende getuigen had achtergelaten. Hijzelf was een van die weinigen; door dat schampschot aan zijn hoofd had hij meer dan een etmaal bewusteloos in de groeve gelegen. Voor dood achtergelaten: een klein slordigheidje van het anders zo stipt functionerende apparaat.

Gelukkig had de ploeg die de kuilen weer vol moest scheppen die dag niet bestaan uit gedetineerden. Bij slecht werk konden die op zijn minst een flinke ranselpartij verwachten. De dodelijk vermoeide frontsoldaten-op-verlof hadden al nauwelijks de moeite genomen te richten. Bij het dichtgooien van de kuilen was hun aandacht al evenmin bij hun werk geweest. Niet veel meer dan een paar slordige scheppen had hij over zich heen gekregen.

'.. verklaar ik u beiden in de echt verbonden. U mag de bruid kussen. Mag ik de getuigen verzoeken...'

Het leek wel of de ambtenaar haast had, gelukkig was de toespraak niet uit het boekje van Samsom opgelepeld; dat uitgekauwde tiental kende hij zo langzaam uit zijn hoofd.

Terwijl zijn kapotte rugwervels voor de gelegenheid nog eens extra protesteerden, werkte hij zich omhoog. De drie stappen naar de tafel liep hij met kaarsrechte rug, zoals dat van een oud-militair verwacht mag worden. De confrontatie met één van zijn vroegere beulen mocht dan een donkere wolk zijn op deze zonnige dag, het feest zou hij er zeker niet door in het water laten vallen. Het vooruitzicht op de lang uitgestelde wraak had hij al naar de achtergrond verschoven voor hij de pen oppakte.

Na een aantal zwierig gezette handtekeningen en een knipoog naar Cindy zocht hij zijn stoel weer op. In ieder geval mocht ik eerder tekenen, dacht hij tevreden, little things mean a lot, be grateful for small blessings en al dat soort dingen.

Een grimas van voldoening trok over zijn gezicht toen Sanders opa even niet wist waar hij zijn wandelstok moest laten. De felle klap waarmee die tegen het parket sloeg, de stilte

ander blad graaide hij een toastje. Met een - niet aangestoken- sigaar in zijn mond en beide handen vol hoefde hij dat stuk ellende tenminste geen hand te geven. Het werd, met een glimlach, een klopje op zijn arm.

Onwillekeurig probeerde hij buiten het bereik van de wandelstok te blijven. Zou het nog steeds dezelfde zijn? Zijn rug en schouders, trouwens, zijn hele lichaam zou die stok zelfs op grotere afstand moeten herkennen.

O, Cindy, kindje, hoe kon je nu toch aan zo iemand blijven hangen.

Bijna had hij het hardop gezegd. In de drukte van de receptie viel zijn gemompel volledig weg tegen het geroezemoes in het gedrang.

Opeens het vertrouwde kneepje. Ze hing aan zijn arm.

'Ha, lieve opa, heb je het een beetje naar je zin? Waar is oma? Kende je Sanders grootvader? Jullie stonden net te praten.'

'Hij lijkt op iemand die ik vroeger eens ontmoet heb. Een vage kennis. Je ziet er trouwens prachtig uit, kindje. Of heb ik dat al gezegd?'

'Geeft niet, opa, ik kan het niet genoeg horen. Even naar oma, ik zie je straks nog wel.'

doorbrak en een paar van de kinderen in lachen deed uitbarsten.

Terwijl hij hem tijdens de receptie van een afstandje stond op te nemen kwam het gevreesde moment. Een schoondochter dacht er blijkbaar goed aan te doen hen aan elkaar voor te stellen. Voor hij besepte wat er gebeurde werd hij aan een elleboog meegesleept.

'..dezelfde leeftijd als u, heeft ook in de oorlog gevochten, zelfs nog in een kamp gezeten. Jullie zullen wel veel te bepraten hebben.'

Het monster zou wel zorgvuldig vermeden hebben te vertellen aan welke kant hij had meegedaan, want van vechten kon je in zijn geval nauwelijks spreken. In een kamp gezeten, zijn hersens weigerden te geloven wat zijn oren doorgaven. Dan moest je het toch wel erg scherp willen spelen. In een kamp gezeten, zeker, zo zou je het kunnen noemen. Alleen wel aan de verkeerde kant van het prikkeldraad. Landverrader.

In een opwelling greep hij lukraak een glas van het blad van een passerende ober, van een

Een dikke zoen op zijn wang, het lacherige wegvegen van lipstick en ze was al weer opgeslokt door de menigte. Verward zag hij de as van zijn sigaar oplossen in het glas rode port.

Stof zijn we, schoot het door hem heen, niets meer dan dat. Sentimenteel misschien, maar wel waar. Eén troostrijke gedachte: binnenkort zouden ze stoffer en blik nodig hebben voor die ellendeling.

Hij moest het alleen heel zorgvuldig aanpakken. Het schot voor schot in zijn lichaam leeg schieten van een paar volle magazijnen was nu niet meer aan de orde, hij moest op zoek naar een subtielere methode.

Nog geen week na de bruiloft had hij de informatie verzameld en in kaart gebracht. Waar hij woonde, bij wie hij sedert de oorlog gewerkt had. Dat hij sinds '46, '47 plotseling nogal goed in het geld was komen te zitten, OW-er, vanzelfsprekend. Dat Sander in zijn kleine familie de enige erfgenaam was. Ook het verbouwde boerderijtje waar ze waren gaan wonen bleek een cadeautje van hem te zijn.

Leo, haar vader en zijn jongste zoon, een nakomertje, had er na de verbouwing ook nog

heel wat tijd in gestoken met verven en behangen. Zou hij Leo vragen... Nee, daar kon hij hem niet mee belasten. Dit moest hij alleen doen. Zonder getuigen. Een periode van wachten brak aan.

Zo'n twee maanden later ging op een avond de telefoon. Rond halftien; niet bepaald een tijd waarop oudere mensen gewend zijn gebeld te worden. Cindy's stem nam de eerste schrikreactie meteen weg.

'Opa, ik zit met een klein probleempje. Zou je iets voor mij willen doen?'

'Natuurlijk, kindje, vertel het maar.'

Het eerste waar hij aan dacht waren financiële problemen. Waarom zou ze anders haar ouders, broer en zus passeren om bij hem aan te kloppen? Vanaf haar veertiende, vijftiende was ze, net als de andere kleinkinderen, regelmatig langsgekomen om een aanvulling op haar zakgeld te incasseren. Niet dat ze alleen voor het geld kwamen, maar kinderen van die leeftijd kunnen het altijd wel goed gebruiken.

'... een dagje in ons huis willen komen zitten? Pappa wil ik het niet vragen, die heeft het te druk met zijn nieuwe vriendin. Je hoeft alleen maar een monteur binnen te laten voor de

bliksemafleiders en een beetje op te letten dat hij er geen rotzooitje van maakt.'

'Ja hoor, prima, ik heb toch niet veel te doen. Donderdag, zei je?'

Nadat ze had opgehangen bleef hij met de hoorn in zijn hand zitten tot Aleida vroeg wie er gebeld had. Afwezig bracht hij haar op de hoogte.

'Wordt het weer nachtwerk, Kas?'

Hij mompelde iets vaags.

'Ik ga alvast naar bed hoor, welterusten voor straks.'

Een aai over zijn hoofd waarna ze zich hoofdschuddend omdraaide.

'Welterusten, lieve.'

De rest van die avond en tot diep in de nacht zat hij achter zijn bureautje naar de muur te staren. Uit gewoonte had hij het machinepistool er weer bij gepakt. Hij liet een paar patronen uit één van de smalle bruine doosjes met de blauwe etiketten glijden en rolde ze door zijn hand. Als de waakzame kraaloojjes van een nest muizen leken de glimmend zwarte kogels hem op te nemen. Onder zijn bureaulamp bekeek hij ze nog eens goed.

"asb St+ 29 43"; het bodemstempel van de gelakt stalen hulzen intrigeerde hem. 1943, zo'n dikke zestig jaar oud dus.

Tot voor kort was ASB een uitzendbureau, schuin tegenover hun huis. De meisjes die er werkten hadden er vast totaal geen weet van dat er vroeger een munitiefabriek in Berlijn achter die lettercombinatie schuil ging. De laatste jaren in zijn bedrijf had hij prettig met hen samengewerkt; ASB laat je niet in de steek, hun motto.

De variant in kleine letters zou hem beslist ook niet laten zitten. Een paar jaar geleden met oud en nieuw had hij dat nog uitgeprobeerd. Na de serie felle knallen was zijn buurman nijdig komen vragen of hij mischien gezien had welke onverlaat die strijkers in zijn tuintje had gegooid. Hij voelde een glimlach over zijn gezicht trekken en zachtjes neuriënd borg hij alles weer zorgvuldig weg. Nog lang bleef hij achter een leeg bureau zitten.

Het boerderijtje van Cindy stond op een goede steenworp afstand van 'zijn' huis. Als hij nu eens voorzichtig informeerde bij een van zijn oude vrienden uit de ondergrondse? Er waren

er nog wel meer van het verzet die iets 'over' hadden gehouden; een steen of een handgranaat gooi je makkelijk even ver. Toch maar een andere manier zien te vinden; met zijn onder normale omstandigheden al pijnlijke rug hoefde hij daar niet eens aan te beginnen. Vroeger wierp hij met gemak veertig meter, nu twijfelde hij eraan er tien te halen. Bovendien was de veiligste manier nu eenmaal het alleen te doen, geen anderen erbij betrekken. Bovendien kon je in vreedetijd moeilijk nog met zulke slordige methodes iemand uit de weg ruimen.

Dat was in '45, '46 anders geweest. Een aantal van hun beulen hadden ze met doorzichtige smoezen uit het huis van bewaring op kunnen halen voor transport. Ze kenden de bewakers, wisten wanneer de 'goede' dienst hadden. Een transport naar hun eindbestemming; afgaand tij op de Nieuwe Waterweg.

Nee, geen granaten of boobytrap dus, stel je voor dat Cindy of Sander zijn huis binnen zouden lopen. Te onvoorspelbaar en bovendien te onpersoonlijk. Het zou alleen maar de aandacht op zijn oorlogsverleden kunnen vestigen, en dan werd het een kleine stap naar hemzelf.

Zonder twijfel zou zich een mogelijkheid voordoen. Het feit dat hij zijn beul na zoveel jaren weer tegen het lijf was gelopen leek hem aanleiding genoeg daar optimistisch over te zijn. Zoiets kon eenvoudig niet toevallig gebeuren.

Hoewel Cindy het sneu voor hem had gevonden dat oma niet mee kon komen was het voor hem wel een opluchting dat ze die dag haar vaste bridgeclubje had. Beter om geen getuigen te hebben bij de kansen die zich in de loop van de dag ongetwijfeld zouden voordoen.

Daarna kwam de droom weer regelmatig terug. De details werden steeds scherper. Vanaf het eerste urenlange appèl, blootsvoets in enkeldiepe sneeuw, via de gewelddadige verhoren tot de laatste uitputtende mars naar de zandgroeve.

Twintig kuilen moeten ze graven. Met twee man per kuil een dik uur ploeteren in het half bevroren zand. Daarna het aanwijzen van degenen die terug mogen. Stram in de houding wacht hij af.

Wanneer de wandelstok na het aftelversje ten slotte met een laatste slag op de schouder van

De val perst het laatste beetje lucht uit zijn longen. Dan dreunt het dode lichaam van de andere man naast en half op hem in de krappe kuil. Verbaasd ziet hij de sneeuwvlokken neerdwarrelen. Vaag voelt hij het zand op zijn lichaam ploffen.

Doodgaan, dood zijn, hij had het zich anders voorgesteld. Geen helder wit licht aan het eind van een tunnel, geen voorouders om hem op te halen. Dan wint de combinatie van de maandenlange uitputting en de dreun tegen zijn schedel het moeiteloos van de adrenaline. Alsof hij in slaap valt voelt hij de duisternis over zich heen glijden.

Op dat punt van zijn droom wordt hij steeds wakker. Het zou prettiger zijn over het volgende gedeelte te kunnen dromen. Het bijkomen in het licht van een paar magere zonnestrallen. De onzekerheid over leven of dood. Dan het gevecht om zijn verkleumde lichaam puur op wilskracht uit de steeds afbrokkelende kuil te krijgen. De tocht door het bos. De dichte sneeuwbuien waardoor hij geen drie stappen voor zich uit kon zien. Tot slot het verbaasde gezicht van die boer bij

de man naast hem terecht komt, is hij eigenlijk opgelucht. Wat hem betreft is de ellende voorgoed over. Die koude kilometers hoeft hij in ieder geval niet meer terug te lopen.

De man naast hem heeft blijkbaar te blij gekeken want wanneer de wandelstok hem opnieuw raakt is duidelijk het breken van een sleutelbeen te horen.

'Staan blijven!' klinkt het. 'Er passen er wel twee in die kuil.'

Zonder blinddoek kijkt hij in de loop van het geweer. Een Franse 8 millimeter Lebel uit 1886, hij kende zijn klassiekers. Als "Beutewaffe" blijkbaar goed genoeg voor de bezettingstroepen. Erachter de bij ieder commando opschrikkende ogen van de op zijn benen tollende soldaat. Vers terug van één van de vele fronten, geen enkele interesse voor het onzinnige geweld tegen weerloze burgers. Zo afgestompt dat ze elkaar blindelings zouden neerschieten als ze er het bevel toe kregen. Bij het laatste commando ziet hij hem wakker schrikkend aan de trekker rukken. Door de felle klap van de kogel tegen zijn hoofd wankelt hij op zijn benen. Te duizelig om te blijven staan struikelt hij in de ondiepe kuil.